

— ❁ СПИСАНИЕ ЗА ДѢЦА ❁ —

Васильовъ день.

Снѣгъ прѣхвърча на парцали,
А дѣцата сж се сбрали

Съ малки пръчици отъ дрѣнъ,
Че „Василь“ е — день голѣмъ!

И ще трѣгнатъ съ пѣсни чудни
Тѣзъ дѣчица ранобудни

По роднини, Боже милъ,
Да имъ честитятъ „Василь“:

— Сурва, сурва ви година,
Богъ да ви даде въ градина

Плодъ, цвѣтя — небесенъ даръ
И съ пшеница пълнъ хамбаръ.

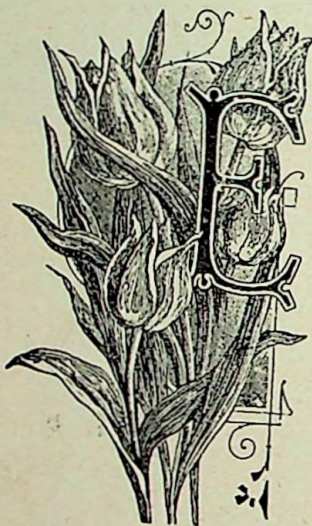
— Нека Богъ да Ви закрили,
Нека вамъ даде той, мили,

И на цѣлия ви родъ —
Здраве, сила и животъ! . . .

Люб. Бобевски.

Прочутиятъ цигуларь.

динъ отъ прочутитѣ цигуларь, на име *Томсонъ*, въ дѣтството си много мразѣлъ музиката и не желаялъ да се учи да свири.

Веднажъ дѣдо му, знаменитъ цигуларь, подарилъ на малкия *Томсона* една цигулка. Дѣтето се разплакало и не искало да я вземе.

— Нѣма, нѣма да се уча да свиря, азъ не желая цигулка! . . . съ сълзи на очи говорилъ той на майка си.

„Една вечеръ, разказва *Томсонъ*, случайно дочухъ слѣдния разговоръ между мама и дѣда:

— Моятъ *Томсонъ* не желае да се учи на цигулка. Какво да го правя?

— Оставете го на мене,—казалъ стариятъ музикантъ. Дѣтето е способно къмъ музиката, има добъръ слухъ и азъ не искамъ да заглъхне.

— Но, дѣтето не иска да свири цигулка, отговори майка ми.

Дѣдо дълбоко въздъхна отъ тѣзи думи.

— Азъ искамъ да му помогна... Ти не знаешъ колко много ме огорчава тази постъпка на малкия Томсонъ! Азъ го много обичамъ!...

„Отъ тази минута моята душа се цѣла промѣни. Азъ страшно обикнахъ дѣда и рѣшихъ всички мѣки да прѣкарамъ, но цигулката добръ да изуча... Почнахъ да свиря всѣки день: отивахъ далече въ градината, качвахъ се на бал-

кона, затваряхъ се въ стаитѣ и минута не си давахъ почивка.

Единъ день дѣдо стоеше въ стаята си и азъ отъ вѣнъ почнахъ да свиря една малка пѣсенъ. Забѣлѣзахъ какъ дѣдо трепна и силно се вслуша въ моето свирене. Като свършихъ, той се затече къмъ мене.

— Кой свирѣше сега?

— Азъ, дѣдо!

— Ти лъжешъ, малкий дяволо! Я свиря да видя!

Когато изсвирихъ пѣсенъта, дѣдо заплака отъ радостъ, прѣгърна ме и каза:

— Ахъ, дѣте мое, ти ще надминешъ скоро дѣда си—стария музикантъ!...

Думитѣ на дѣда му се сбѣднали. Томсонъ станалъ знаменитъ цигуларъ.

Сладкъ сънь.

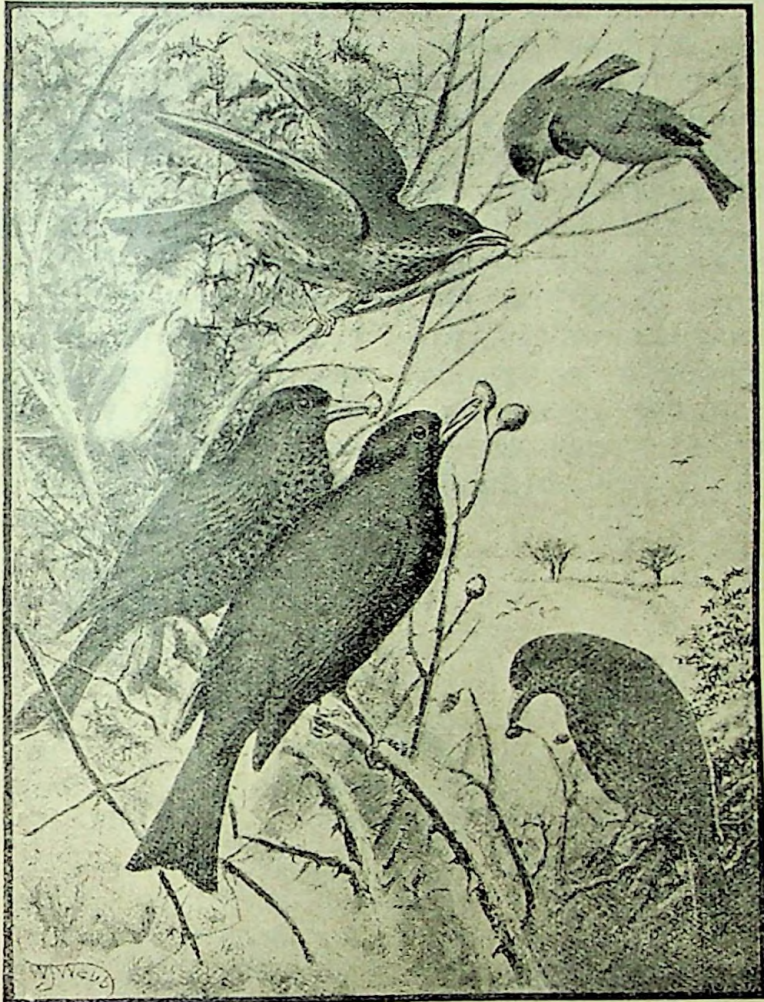
Лежи синигерчето въ топлото си гнѣздо. Меката перошинка що застила леглото му, дебелия покривъ надъ него, добръ го пазятъ отъ зимния студъ.

Снѣгътъ покрилъ всичко: и дървета и полета, всички облѣчени съ дебела снѣжна покривка. Тънъкъ студень вѣтрецъ щипи по лицата, пронизва до коститѣ....

Заспива синигерчето—дълбоко заспива. . . . Сладкъ сънь онася неговата душа.

Сънува хубавия лѣтень день.... кацнало съ

много другарчета въ горския шумакъ. Всички пѣятъ, всички се веселятъ. Надъ тѣхъ грѣе то-

плото слънчице, а долу поточето непрѣстанно пѣе. Тѣ почватъ нова пѣсень; гласътъ имъ весели цѣлия шумакъ.

Ето, всички съ шумъ накацватъ при хладното поточе... Пиятъ сладка водица, цапатъ съ крилете си, подскачатъ отъ камъче на камъче и пакъ отведнажъ по зеленитѣ клончета. Почватъ отново хубавитѣ пѣсни...

Отъ тамъ накацатъ на зелената полянка. Миризливи цвѣтя се издигатъ около тѣхъ. А и съ сладка храница напълватъ своитѣ стомахчета... Хайде послѣ на друго мѣсто и тамъ весели пѣсни...

Събуди се синигерчето и сънътъ избѣга!... Вижда прѣдъ себе си лютата зима. Вѣнъ всичко покрито съ снѣгъ. Но гладно се не стои!...

Излиза отъ гнѣздото, хвѣркава на горѣ и вижда събрани други птичета. Кацва при тѣхъ и отъ клонче на клонче намира сухи шушулки и почва да кълве. Но това не храни добръ!...

Ахъ, гдѣ остава сладкия сънъ!

Ей, дѣца!

Азъ редовно си чета

„Младина“,

Хубаво списание

За образование

На дѣца,

Съ картинки

Всѣкаквинки.

Колко зная азъ нѣща

Отъ „Младина“!

Салъ кѣи има приказки

И хубави пѣснички

За дѣца,

Съ картинки

Всѣкаквинки!
Мѣсечно излиза тазъ
„Младина“;
Книжка евтина за два
Се продава лева тя
На дѣца,
Съ картинки
Всѣкаквинки.
Купете си. ей дѣца,
Тазъ книжчица „Младина“.

Ив. Боневъ.

Народенъ герой.

Градецътъ Троянъ бѣше едно отъ възстаническитѣ мѣста, гдѣто трѣбваше прѣзъ 1875 год. да се развие знамето за народната свобода. Разположенъ между височинитѣ на Ст. Планина, далече отъ очитѣ и ушитѣ на турскитѣ власти, възстаницитѣ по свободно се събирали и се приготвявали за близкото възстание.

Всичко било готово: оръжието, фишецитѣ, барутя и куршумитѣ биле скрити и добрѣ запазени. Само едно липсвало на възстаницитѣ — *святото знаме*, — подѣ което трѣбвало да се събератъ и пролѣятъ крѣвта си за свободата на своето отечество.

Въ едно тайно събрание възстаницитѣ рѣшили да си направятъ знаме и възложили тази работа на възстаника *Марко Ивановъ*.

Марко Ивановъ, 23—24 годишенъ момъкъ, знаелъ много добрѣ да работи разни сѣрмени цвѣтя и други хубави украшения на сукнени

дрехи. Той съ радостъ приелъ рѣшеніето на другаритѣ си и въ скоро врѣме приготвилъ знамето на троянскитѣ възстаници, което имало много красивъ изгледъ.

Знамето било направено отъ единъ трицвѣтенъ платъ, на който червенія цвѣтъ билъ

отгорѣ, зеления—въ срѣдата, а бѣлия — отдолу. Въ срѣдата билъ зашитъ единъ разяренъ левъ — безъ корона, съ бѣли зъби и изплевенъ червенъ езикъ. Левътъ билъ изработенъ отъ мека

вълнена прѣжда върху червено сукно. Надъ лева съ красиви букви стоялъ надписа: „Свобода или смъртъ“, а подъ него — „Троянски революционенъ комитетъ—1875 година“.

Слѣдъ като ошилъ знамето, Марко му приготвилъ и една хубава гладка елхова върлина, приготвилъ и коланя на знаменосепа.

Освѣняъ тѣзи нѣща той направилъ съ сърменъ гайтанъ въведскитѣ еполети, а отъ зеленъ и червенъ гайтанъ—еполетитѣ на другитѣ възстаници.

Така добрѣ приготвени, възстаницитѣ очаквали минутата, за да се обяви възстанието. Очитѣ имъ биле обърнати къмъ Търново, защото отъ тамъ щѣла да избухне първата искра. Но тамъ, въ главното събрание, всичкитѣ въведи не биле съгласни: едни искали сега да се обяви възстанието, а други—на пролѣтъ. Най-послѣ рѣшили да се обяви възстанието прѣзъ пролѣтъта.

* * *

Не се минало дълго врѣме и турската власть усѣтила за приготвлението на троянскитѣ възстаници. Веднага пристигнали въ Троянъ 100 души войници и много башибозуди. Въ града настанало страхъ и трепетъ. Гражданитѣ се изпокрили, възстаницитѣ тайно закопавали или изнасяли орѣжието си въ близкитѣ села. Платътъ на знамето билъ изгоренъ, а само гербътъ, който е напечатанъ по горѣ, е билъ скритъ въ едно близко село. Този гербъ и до сега е запазенъ.

Много граждани сж биле затворени въ Троянъ, а други—въ Ловечъ. Войниците ходили отъ къща на къща да търсятъ орѣжие, но най-вни-

мателно търсили въ Марковата къща. Тѣ раз-
копали цѣлия дворъ и намѣрили само една пуп-

Марко Ивановъ.
ка, 500—600 фишеци и коланя на знаменосеца.

Ровили въ всѣко жгълче, за да намѣрятъ знамето, но напраздно. Офицерътъ отвелъ Марко Ивановъ въ една стая и почналъ да го разпитва.

— Ние знаемъ, че знамето е тука; знаемъ, че имате револвери и други още оружия, но ти кажи гдѣ сж . . . кажи ги и небой се, тебе нѣма да затваряме. Ако не кажешъ, тогава за тебе е по-лошо. . . .

— Щомъ знаете, че има толкова работи, намѣрете и ги вземете! Защо ги искате отъ мене? Азъ незная, сега чувамъ отъ васъ това. . . .

— Ами тѣзи нѣща: коланя на байрака, тоягата му, пушката, фишечитѣ и барутя, които намѣрихме, нали сж ваши? . . .

— Незная. . . азъ сега ги виждамъ за прѣвъ пѣтъ.

— Ехъ! . . . правишъ ме да се ядосвамъ! . . . Отъ гдѣ сж се взели въ кжщата ви, като ги не знаешъ?

— Може да сж ги донесли вашитѣ башибозуци, съ високъ гласъ отговорилъ Марко.

Офицерътъ силно ядосанъ заповѣдалъ да го затворятъ. Тамъ отново го разпитали, но той нищо не изказалъ. Слѣдъ нѣколко часа пустнали Марка на свобода.

* * *

Изминали се нѣколко дни отъ тази случка и дошла заповѣдъ отъ гр. Ловечъ да оловятъ Марко Ивановъ. Но вмѣсто да хванатъ него, заловили друго лице на сжщото име. А единъ троянецъ отишълъ тайно при Марко и му казалъ: „Марко, бѣгай, скрий се на кждѣто знаешъ, за да се спасишъ, защото те търсятъ подъ земята!..“

Тогава Марко Ивановъ, заедно съ други възстаници, скришомъ избѣгали въ Свищовъ и отъ тамъ съ една лодка прѣминали Дунава и стѣпили на свободната Ромѣнска земя.

Заживѣлъ Марко свободенъ животъ, но не забравилъ и своето отечество. Скоро се записалъ въ българското опълчение и заедно съ рускитѣ зойски дошелъ въ България. Той участвувалъ въ всичкитѣ битки противъ турцитѣ и най-сетнѣ останалъ живъ и здравъ, за да се радва на свободното отечество. И до сега, този народенъ герой, живѣе скромно въ свободна България.

До кога ли? . . .

Зима страшна още не минува,
Лудо вѣе вѣтърътъ съсъ бѣсъ.
Студъ ужасенъ грозно вредъ върлува . . .
До кога, ахъ, Боже, тоя мразъ?

Нѣма слънце—тонътъ лжчъ да блѣстне,
Нѣма пролѣтъ да се разцвѣти,—
Тежко врѣме—скръбъ въ душата тегне . . .
До кога ли все тъй ще върви? . . .

Ив. Боневъ.

Лѣсица и глиганъ.

Разхожда се кума лѣса изъ гората и вижда да подъ единъ старъ дѣбъ какъ единъ глиганъ (дива свиня) съ настрѣхнала четина спочи дългитѣ зѣби.

Поогледа се лѣсицата наоколо и вижда, че нѣма наблизу никакъвъ неприятель, па се опитва къмъ глигана.

— Драги, побратиме, кажи, моля ти се, какво правишъ самъ подъ това старо дърво?

— Точа си зѣбитѣ, какво правя? . . .

— О. колко си чуденъ, глигане! Не виждашъ ли, че наоколо нѣма неприятель; защо си правишъ този излишенъ трудъ, ами не легнишъ да почивашъ въ топлото си легло?

— Да, право казвашъ, че сега нѣма тукъ никакъвъ неприятель, ами ако въ най-сладкия ми сънъ ме нападнатъ ловджийскитѣ кучета, тогава нѣма ли да ме намѣрятъ непригответъ за

бой? . . . Ако се готвимъ за бой, когато опасността е прѣдъ насъ, никога не можемъ се избави, казалъ глиганътъ и почналъ отъ ново да си точи зѣбигѣ.

А кума лѣса си посвила опашката и отишла да търси сиви зайчета да нахрани гладния си стомахъ.

Приказкиѣ на дѣда Вѣля.

а едно ниско дървено столче, до запалената соба, столци побѣлѣлия старецъ дѣдо Вѣлю. До него играеха двѣтъ му внучета. Тѣ бѣха взели голѣмиятъ рошавъ калпакъ на дѣда си и се плашиха едно друго. Дѣдо имъ ги гледаше и се смѣеше.

— Слушайте, дѣца, каква приказка ще ви разкажа!

Дѣдо Вѣлю запали луличката си, дръпна отъ нея единъ пѣтъ, изпусна нѣколко кѣлба димъ и почна:

„Царувалъ единъ царъ хубаво и щастливо. Той си ималъ и сладкари, и готвачи, и месари и рибари. Извикалъ единъ день рибаря си и му

казалъ : — „Искамъ да ми наловишъ отъ най-хубавата риба, отъ която никой до сега не е ялъ.“

— Добръ, царю честити! казалъ рибарьтъ и заминалъ задъ гори и планини, въ океани риба да лови, царя да гоцава. Ловилъ и наловилъ чудна риба, що никой до сега не ялъ и тръгналъ на царя да я носи. Върви рибарьтъ, а на срѣща му иди единъ търговецъ.

— Добъръ день, човѣче!

— Добъръ день, господине! отговаря рибарьтъ.

Спиратъ се и отъ дума на дума търговецътъ запитва що носи рибаря.

— Риба на царя, господине, нося.

На търговецътъ свѣтнали очитѣ, като видѣлъ хубавата риба и рѣшилъ, стане, каквото стане, да яде отъ нея.

— Та риба на царя носишъ а? . . Я гледай, я . . , че тази риба не е за прѣдъ царя! Я вижъ, тя е змейова, ти я остави тука при мене, па иди хе—е—е . . . въ оня виръ и риба за чудо ще видишъ тамъ.

Повѣрвалъ лековѣрниятъ рибарь, оставя рибата и тръгва да търси вира! Търсилъ. търсилъ, ала нито рѣка, нито виръ. Разбралъ той, че билъ изигранъ и тръгналъ да търси търговеца, но нито него намѣрилъ нито рибата.

Отива рибарьтъ при царя и разказва какъ търговеца му взелъ рибата. Разгнѣви се царьтъ и заповѣда веднага да му доведатъ търговеца. Още отъ далечъ покланя се търговецътъ на царя и застава смирено прѣдъ него. Царьтъ го изгледа злобно и му извика:

— Какъ си позволи да ядешъ отъ царската

риба и да излѣгвашъ моитѣ рибари? Ако до утрѣ не ми отговоришъ на тия въпроси: колко е дължината отъ земята до небето, колко струвамъ азъ и какво мисля, — ще ти взема главата.

Върналъ се търговецътъ у дома си, мислилъ, мислилъ и нищо не измислилъ. Дохожда въ това врѣме при него слугата и го запитва, защо е толкозъ нажаленъ. Разказва търговецътъ всичко, а слугата му се изсмѣлъ.

— Че по-лесно отъ това има ли? Слушай какво ще ти кажа, па се не бой! И слугата дълго, дълго шепналъ на ухото на търговеца.

Слѣдъ това търговецътъ става бърже, обръсва си брадата и мустацитѣ, взема подъ дрехата си едно голѣмо кълбо нищелки и се явява прѣдъ царя.

— Царю, ида да ви отговоря на въпроситѣ.

— Добрѣ, отговорилъ царьтъ. Кажи ми колко струвамъ азъ?

— Царю, Исуса Христа го продадоха за 30 сребърника, а ти да сторишъ, да сторишъ около 28.

— Ами колко е дължината отъ земята до небето?

— Ето я, царю, и търговецътъ му подава кълбото съ нищелкитѣ, ако не вѣрвашъ, измѣри я.

— Ами какво мисля азъ?

— Вий, царю, сега мислите да ли е този вчерашния търговецъ, или други. . . .

Царьтъ се разсмѣлъ отъ отговоритѣ, простилъ търговеца и го нагостилъ съ още по-хубава риба“.

Дѣдо Вѣлю, като свѣрши приказката, за-
смѣ се и той, дръпна по силно отъ дуличката и
изпусна нови кѣлба димъ.

Подъ снѣга.

(Разказъ)

I.

арселъ е швейцарско селянче. Той
ходи на училище въ близкия
градъ, защото въ селото имъ нѣ-
ма класове. Селото му е близу
до греда, за това всѣка вечеръ
се връща у дома си да ношува.

Единъ зименъ день баща му станалъ рано
и отишелъ на дюегня си да работи. На отиване
той зарѣчалъ на жена си да каже на Марсела
да се върне у дома си веднага щомъ го пустнатъ
отъ послѣдния часъ, защото небето било покри-
то съ снѣжни облаци. Тѣ прѣдвѣщавали голѣмъ
снѣгъ и страшна буря.

Като наближило да съмне, майката пригот-
вила закуската и събудила Марсела да яде. Той се
омилъ, закусилъ и трѣгналъ за въ града.

— Марселе, казала майка му като го из-
пращала, днесъ баща ти зарѣча да трѣгнешъ за
село веднага щомъ те пустнатъ отъ училище, за-
щото врѣмето прѣдсказва голѣмъ студъ и снѣгъ.

— Слушамъ мамо, слушамъ, ще направя тъй, както казалъ татко, обадиль се Марселъ и тръгналъ за училище.

Скоро той тръгналъ въ града и заварилъ другаритѣ си наредени около топлата печка. Всички чакали да бие звънецътъ и да почнатъ уроцитѣ.

Звънецътъ ударилъ. Всѣки седналъ на мѣстото си и се приготвилъ да слуша уроцитѣ си. Часоветѣ се свършиха и послѣдниятъ звънецъ извѣстяваше на ученицитѣ, че всѣки трѣбва да се прибира у дома си да готви уроцитѣ за утрѣшния день.

Отъ близкитѣ села имало и други ученици като Марсела. На излизане учителятъ ги попиталъ кои ще си отиватъ въ този лошъ день. Обадили се около 12 селенчета и Марселъ съ тѣхъ. Когато ги изпращалъ, той ги посвѣтвалъ да се не баватъ изъ пѣтя, за да не замръкнатъ на полето. Всички се обѣщали да се не бавятъ.

Но на края на града селянчета се сбили съ снѣжни топки и забравили, че дълъгъ пѣтъ ги чака. Веселата игра ги накарала да закѣснѣятъ още на края на града. Слѣдъ малко всички продължили пѣтя си. Повървѣли малко и всѣки се отбилъ въ пѣтя за своето село. Марселъ останалъ изъ своя пѣтъ самъ. Изъ пѣтя го срѣцналъ единъ коларъ и го посвѣтвалъ да бърза, за да се не изгуби въ тъмнината. Марселъ му благодарилъ и закрачилъ по-бърже.

Скоро задухалъ студенъ вѣтръ. Започналъ да вали новъ снѣгъ и очитѣ на Марсела не виждали вече пѣтя: той се забъркалъ и тръгналъ по друга посока. По едно врѣме се спъналъ о камѣкъ и падналъ на земята. Бурята го заровила съ снѣгъ и той неможалъ да стане. Съ голѣми мѣки едвамъ успѣлъ да извади главата и рѣцѣтъ си отвѣнъ.

II.

Вечеръта баща му се завърналъ отъ дюкения и попиталъ да ли се е завърналъ Марселъ отъ града. Като узналъ, че го нѣма, той се загрижилъ и казалъ съ въздишка: „Вълци сѣ го изяли, или прѣспа го е засипала“. И веднага взелъ голѣмия фенеръ, нарамилъ пушка и излѣзълъ съ кучето да търси Марсела изъ пѣтя.

Вървѣлъ той бърже и на всѣка крачка се озѣрталъ и се ослупвалъ за човѣшки гласъ ала никой се не обаждалъ, ни виждалъ. Слѣдъ малко чулъ конско прѣхтене и се спрѣлъ. Скоро коларѣтъ го застигналъ и го попиталъ какъ отива въ такова лоше врѣме. Той билъ сѣщия, който съвѣтвалъ Марсела да върви бърже, за да се не изгуби въ тъмнината. Бащата му разказалъ неволята си и продължилъ пътя си. Ко-

ларѣтъ госирѣлъ и го насочилъ къмъ мѣстото, гдѣто срѣщналъ Марсела. Горкиятъ баща пакъ закрачилъ съ бързи крачки и си мислилъ: „Кой ли вѣлкѣ е нахранилъ Марселъ!“

Дълго врѣме се скиталъ той съ кучето изъ

полето, ала Марселъ не се виждалъ никѣдѣ. Стигналъ до едно дърво и спрѣлъ да си почине. Бащата се качилъ слѣдъ малко на дървото — почналъ да вика сина си на име, ала пакъ никой се не обадилъ. По едно врѣме кучето взело да души къмъ една прѣспа и погледнало радостно господаря си.

Слѣдъ това трѣгнало къмъ прѣспата съ бързи крачки. Подиръ кучето трѣгналъ и бащата. Недалечъ кучето се спрѣло и почнало да рови и да дърпа нѣщо изъ подъ снѣга Това билъ Марселъ, замръзналъ и безчувственъ. Скоро пристигналъ бащата и веднага позналъ сина си. Почналъ да го пипа по лицето и да му опитва дѣха. Марселъ още не билъ умрѣлъ: сърдцето му слабо биело.

— Слава Богу! живъ е още, въздѣхна бащата и бърже го измъкна изъ подъ снѣга, па го понесе къмъ дома. Майка му съ плачъ ги посрѣщнала, защото си мислила, че Марселъ е умрѣлъ. Сложили го на постелка и почнали да го триятъ съ снѣгъ. Скоро той се свѣстилъ и почналъ да пѣшка. Още сѣщата минута повикали лѣкаръ, който му прѣдписалъ разни цѣрове. Слѣдъ мѣсецъ Марселъ пакъ почналъ да ходи на училище. Но никога вече не забравялъ думитѣ на учителя си: „Бързайте, за да не замръкнете зимѣ на полето!“

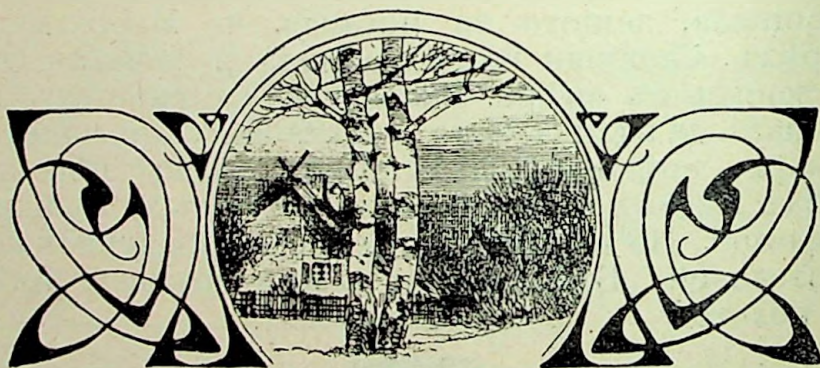
Зименъ день.

Намръщено, стрдито,
Въ мъгла е днесъ обвито
Челото и лицето
На небето!

Злокобно враии грачатъ;
Сиращи клетки плачатъ.
Лишени отъ усмивка
И завивка!

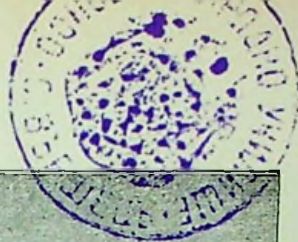
И вѣтъра, що съ сила
Свѣтъ носи и растила,
Надгробна пѣсенъ пѣе
И лелѣ . . .

Люб. Бобевски.

Редакторъ: Н. Гайтанджиевъ
Издава *Науното дружество „Отецъ Паисий“*
въ гр. Казанлъкъ.

Руд. № 10

СЪРНИ.

Ще дойде. . .

Ще дойде пролѣтъ и цвѣтята
Ще цвѣнатъ вредомъ по земята
И вадичката среброструйна
Ще да подемe пѣсень буйна.
И птиченцето лекокрило
Ще си зачурулика мило . . .
А азъ съ другари все отбрани
Ще хвана близкитѣ балкани!

Люб. Бобевски.

СПИСАНИЕ ЗА ДЪЦА

Дѣтe.

Поиграй, дѣтенце,
Младо и зелено,
Поиграй, поскачай
Весело, засмѣно! . . .

И за тебъ ще дойде
Бѣловласа старость,
Като сънь ще мине
Скжпата ти младость!

Люб. Бобевски.